

IZHAJA VSAK DAN

Čet ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabršini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 novč. (10 stot.)

DELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smatrljivo, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka medijina vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Placuje se izključno le upravi „Edinosti“. Placljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNANA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopisa naročnine, se upravlja ne oziroma. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Krou 240, za pol leta Krou 120.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Poštno-hranilnični račun številka 841-652. TELEFON št. 11-37.

Srbi odpokličejo svoje čete izpred Skadra.

Rusija proti Črnigori.

Senzacionalna avstrijska vohunska afera.

Ruski komunike.

PETROGRAD 11. (Izv.) Rusko zunanje ministrstvo je priobčilo snovi komunike, ki je odločno naperjen proti politiki kralja Nikole, ki hoče izzvati evropsko vojno. Komunike izjavlja med drugim sledeče:

Lokalizacija balkanske vojne je bila mogoča le pod sledečimi pogoji:

- 1) Da se velesile odrečejo tudi teritorijalnim in drugim posebnim zahtevam.
- 2) Da se velesile vzdrže vsake separatistične akcije.
- 3) Postaviti je bilo pogoje, da se izvrši vspešna revizija po vojni ustvarjenega novega položaja in da se ta prilagodi interesom velesil.

V teh okoliščinah se je sestala konferenca veleposlanikov, ki je rešila težko nalogo severnih in severovzhodnih mej Albanije. Avstrija in Italija sta smatrali ohranitev statusa quo v Jadranskem morju za svoj življenjski interes. Zato se je morala ustanoviti čim večja albanska provinca. Po dolgih pogajanjih se je posrečil kompromis.

Rusija, ki je ohranila balkanskim državam Prizren, Peč, Djakovico in Dibro, je smatrala, da je treba Skader priznati Albaniji. To koncesijo je storila Rusija v interesu ohranitve evropskega mira.

Skader je pretežno albansko mesto. Kralj Nikolaj črnogorski je delal proti svoji obveznosti proti Rusiji, ko je pričel vojno s Turčijo, ne da bi bil prej o tem obvestil Rusijo in dobil privoljenje za vojno. Vzlic temu mu je car velikodušno pomagal.

Ko je bilo skadrsko vprašanje rešeno, ga je ruska vlada prijateljsko obvestila in opozorila na težko odgovornost, ki jo prevzame, če vztraja pri svojem odporu. Ti koraki Rusije na Cetinju so ostali brezuspešni. Jasnno je bilo, da računa črnogorski kralj Nikolaj, da se bo Rusija vmešavala v njegov spor z velesilami in da bo nastala evropska vojna. Zato se Rusija ni mogla več ustavljati odredbam, ki so postale potrebne zaradi trdovratnosti črnogorskega kralja.

Ruska vlada upa, da se bo Črnagora podvrgla volji Evrope, Evropa pa bo našla sredstva, da bo olajšala položaj črnogorskega naroda. Ruska vlada si je svesta svoje najvišje odgovornosti, ki vsebuje tudi dolžnost, da se ne sme prelti kapljica ruske krvi, če tega ne zahtevajo neobhodni interesi domovine.

Rusija kot slovanska velesila je vedno pripravljena pomagati svojim bratom in se za nje žrtvovati. Ti pa se morajo zavedati svoje dolžnosti, da poslušajo Rusijo, brez katere bi ne bili zasigurani zmagovalcem na Balkanu njih ponosni uspehi.

Vtis komunikeja in mednarodni politični položaj.

DUNAJ 11. (Izv.) Pozno včeraj priobčeni ruski uradni komunike jasno označuje, da ni več dvoma, da je Rusija glede skadrskega vprašanja v popolnem sporazumu z ostalimi velesilami.

Posebno veliko presenečenje vzbuja oni del izjave, ki tako ostro obsoja

politiko kralja Nikole,

moža, katerega je imenoval pokojni ruski car Aleksander III. edinega prijatelja Rusije v Evropi.

Rusko zunanje ministrstvo očita kralju Nikoli, da špekulira s svojo politiko na evropsko vojno, da zasleduje glede skadrskega konflikta čisto osebne namene in koristi in tako s svojim samoljubjem škoduje interesom ubogega črnogorskega naroda.

S to energično izjavo ruskega zunanjega ministrstva je smatrali

skadrsko vprašanje za rešeno.

Reklo bi se, naravnost butati z glavo ob zid, če bi kralj Nikola v očigled tej situaciji še nadalje oblegel Skader.

Francoski listi že prinašajo vest, da se je kralj Nikola že odločil za kompenzacijo za Skader in odredil ustavitve nadaljnjih operacij pred Skadrom. Pojavila se je ob enem tudi vest, da je srbska vlada že pozvala svojo oblegovalno armado pred Skadrom na odhod.

Z druge strani se poroča, da je razpoloženje proti kralju Nikoli v Črnigori jako opasno. Med ljudstvom vlada velikansko razburjenje. Kralju se očita, da je za denar prodal interese svojega naroda.

Z rešitvijo skadrskega vprašanja je odpadla najnevarnejša točka mednarodne politične situacije in v Evropi vlada danes z ozirom na odkriti ruski komunike jako optimistično naziranje glede nadaljnjega razvoja balkanskih dogodkov.

Evropski mir je zagotovljen in tudi konec balkanske vojne ni daleč.

V najbližjih dneh, mogoče že koncem prihodnjega tedna bo podpisan predhodni mir balkanske zveze s Turčijo in tako končan zadnji del slavne balkanske tragedije.

Tudi bolgarsko-rumunski spor

je smatrali že kot rešen. Silistrijo dobi Rumunska in že se govori o bodoči bolgarsko-rumunski zvezi.

Na vrsto pride sedaj predvsem vprašanje

razdelitve osvojenega ozemlja

med balkanske zaveznike. To vprašanje še ni rešeno in njega razrešitev vzbuja veliko zanimanje. Dejstvo je, da Bolgarska odločno zahteva zase Bitolj, Solun in Ohrid. Že včeraj so se razširjale vesti, da se je sešla v Solunu konferenca, ki naj bi rešila solunsko vprašanje.

Zeleti je, da se razdelitev turškega ozemlja med balkanskimi zavezniki izvrši mirno in prijateljskim potom in se tako okrepi balkanska konfederacija.

Srbija odpokliče svoje čete izpred Skadra.

BELGRAD 11. (Izv.) Danes se je vršila seja ministrskega sveta, ki je sklenil odpoklicati srbske čete izpred Skadra.

Zakaj se je blokada zakasnela.

DUNAJ 11. (Izv.) Tukajšnji merodajni krogi zatrjujejo, da se je proklamirana blokada zakasnela samo radi tega, ker so vlada nespornost med angleškim in fran-

coskim poveljnikom, tako glede termina kakor okoliša blokade. Do sporazuma je prišlo šele včeraj in danes dopoldne je dobil francoski poveljnik ukaz svoje vlade, naj sprejme angleške načrte glede blokade.

Črnogorska kraljevska ladja ustavljena.

CETINJE 11. (Izv.) Črnogorsko kraljevske ladje „Rumia“, ki je spremljala tri jadrnice, obložene z moko, do izliva reke Bojane, je včeraj ustavila neka vojna ladja mednarodnega blokadnega obrodovja.

Abdikacija kralja Nikole.

DUNAJ 11. (Izv.) Kralj Nikola hoče na vsak način doseči za Skader kakšno kompenzacijo in grozi z abdikacijo. Operacije pred Skadrom že par dni počivajo.

LONDON 11. (Izv.) V tukajšnjih diplomatičnih krogih se razširjajo vesti, da je kralj Nikola trdno sklenil, odpovedati se takoj prestolu, kakor hitro bi velesile izkrcale iz enega moža.

V tem slučaju bi kralj z vso svojo rodobino zapustil Črnogoro, priznal suvereniteto Srbije in priklonil svojo državo Srbiji. Baje je kralj Nikola z dinastijo Karagjorgjevičev že sklenil pogodbo, da zasede za slučaj, če izumre srbska moška dinastija, črnogorsko-srbski prestol dinastija Petrovič.

Kompenzacije Črnigori.

LONDON 11. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Črnogorski zunanji minister je izjavil, da črnogorska vlada še ni prejela nobenega predloga glede kompenzacij, niti se niso velesile dosedaj pogajale s črnogorsko vlado glede teritorialne in finančne odškodnine.

Ruski vojni material za Črnogoro.

LONDON 11. (Izv.) Semkaj je došlo poročilo, da je v ponedeljek neki grški transportni parnik v luci Medovi izkrcal 80 vagonov municije, več topov in topovskih krogelj iz Rusije kot ruski dar Črnigori. Vojni material je prišel iz Odeše.

Mirovno vprašanje.

DUNAJ 11. (Izv.) Vsa znamenja kažejo, da se bliža balkanska kriza skorajši likvidaciji. Poročila iz prestolnic balkanskih držav zagotavljajo, da je v kratkem pričakovati sklenitve miru. Mirovno razpoloženje vlada ne samo v Sofiji, ampak tudi v Atenah in Sofiji.

Pred Skadrom je vse mirno. Brodovje, ki blokira črnogorsko obal, je zadržalo včeraj črnogorsko kraljevske jahte in upati je, da je to prvi in zadnji akt blokade. Črnagora se bo vsled odprnega stališča Rusije gotovo uklonila zahtevam velesil.

SOFIJA 11. (Izv.) Vplivni bolgarski krogi izjavljajo, da bo Bolgarska takoj, kakor hitro sprejme odgovor velevlasti na balkanske mirovne zahteve, katerega vsebina je sicer že znana, izjavila, da sprejme mirno posredovanje velevlasti. Upati je, da bo odgovor velevlasti zadovoljil tudi ostale balkanske države, nakar bo preliminarni mir takoj podpisan in sovravnosti ustavljene, še predno se suide finančna komisija v Parizu.

Izmail Kemal bej na Dunaju.

DUNAJ 11. (Izv.) Včeraj sta dospela semkaj predsednik albanske provizorične vlade Izmail Kemal bej in Isa Boletinac. Izmail Kemal bej je izdal potom albanske korespondence komunike, v katerem izjavlja,

da je ta ukaz nedvomno ponarejen. Nato je vzel tablico v roko Nimfidij Sabina in je zagotovil, da pozna prav dobro cesarjev podpis in tudi njegov način brisanja. Njemu ni nihče ugovarjal, kajti Nimfidiju Sabinu je bila kot poveljniku cesarjeve telesne straže večkrat prilika, da je sprejemal pisma iz Neronovih rok.

V tem hipu je hitelo mimo z največjo naglostjo nekoliko senatorjev; namenjeni so bili na Kapitol, kamor so bili sklicani. Predsednik senata je našel zjutraj prav tako tablico, kakor je bila ona, ki jo je izročil neznanec Icelu; na njej je stalo obširno povelje, da se vabilo senatorji na obed, kjer bodo skupno zastupljeni. Razburjeno ljudstvo se je gnetlo okoli Kapitola kakor morski valovi, ki preplavljajo luko. Medtem, ko so ljudje pričakovali, da izvedo senatov sklep, so nekateri razbili Neronove kipe. Neron je gledal s terase na Palatinu, kaj je razburjena množica počenjala z njegovimi kipi. Nadel si je črno obleko in je hotel stopiti med ljudstvo, da bi je pomiril in da bi prosil milosti; toda v hipu, ko je hotel zapustiti palačo, je med množico tako zavrelo, da se je moral naglo umakniti in bežati skoz skrivna vrata v Serviljeve vr-

da je namen njegovega potovanja skorajšnja ugodna rešitev albanskega vprašanja. Izmail Kemal bej hoče tudi odločno protestirati proti temu, da so velesile priklonile Kosovo polje Srbiji, češ da je Kosovo polje po pretežni večini albansko. Za slučaj, če ne dobe Albanci Kosovega polja, nameravajo vzporedno proti Srbiji revolucijo, kakor so to storili proti Turkom.

Veleposlaniška reunija.

LONDON 11. (Izv.) Veleposlaniki so se danes pod predsedstvom zunanjega ministra Greyja zopet sestali k seji.

Položaj na bojišču.

CARIGRAD 11. (Kor.) Uradni komunike vojnega ministrstva poroča: Včeraj dopoldne je prišlo na levem krilu čataldske črte do neznatnega artilerijskega dvoboja. Pred Bulairjem je vse mirno. Včeraj je neka grška torpedovka obstreljevala mesto Ajvali in razrušila par hiš. Vlada je odredila vse potrebno glede varstva in obrambe obrežja.

Sazonovo stališče.

PETROGRAD 11. (Izv.) Ruska javnost nastopa odločno proti politiki zunanjega ministra Sazonova. Vplivni panslavistični krogi vzpirljajo veliko gonjo proti Sazonovu in zahtevajo njegov odstop. Kljub temu, da car odobruje Sazonovo politiko, se še vedno vzdržujejo vesti, da namerava vsled odpora javnosti odstopiti. Govori se že celo, da postane njegov naslednik bivši poslanik v Litzboni, P. Botkin.

Senzacionalna vohunska afera.

DUNAJ 11. (Izv.) Velikansko senzacionalno vzbujajo da es na Dunaju senzacionalno razkritje velike vohunske organizacije. Afera zavzema vedno večje dimenzije.

Vohuni so imeli razvite svoje mreže po celi Avstriji, da celo po Romuniji. Prizadetih je cela vrsta najodličnejših častnikov in gre za prodajo raznih vojaških tajnosti Rusiji.

Pred par dnevi sta bila aretirana v Zagrebu dva oficirja, ki sta izdajala velike svote denarja. V njih korespondenci so našli pisma ruskega zasebnika Brabura, katerega vohunske afere z Avstrijo so že splošno znane. Brabura je ruski podanik, rojen v Carskojem Selu in govori se, da je tudi v sorodu z ruskim dvorom. Braburi sicer niso mogli ničesar pozitivnega dokazati, vendar pa so našli pri njem pisma, ki dokazujejo, da je bil v zvezi z raznimi zagrebškimi in dunajskimi oficirji.

V ponedeljek je bil aretiran poročnik A'eksander Jambric, pri katerem so našli mnogo obtežilnega materiala. Aretiran je bil tudi njegov brat, nadporočnik Čedomil Jambric. I. bosenskega pešpolka, ki je obiskoval drugi letnik vojaške visoke šole. Tudi pri njem so našli zelo važne vojaške dokumente, katere je prepisal iz arhiva generalnega štaba. Čedomil Jambric se je pripravil za vstop v generalni štab. Bil je tudi v intimni zvezi z načelnikom generalnega štaba Conradom pl. Hötendorffem. Protežiral ga je zlasti Hötendorfov sin, ki ga je spravil na Dunaj.

Najvišji vojaški krogi so imeli tako veliko zaupanje v njega, da so mu poverili celo važne mislije. Kot zaupnik generalnega štaba je razpolagal z arhivom generalnega

tove. Nihče, razen njegovih zavesteljih pristašev ni vedel, da je iskal najvetjatih pribežališču; odtu je poslal Faona k poveljniku telesne straže.

Toda Galbov mešetar je prehitel Neronovega odposlanca. Nimfidij Sabina je v imenu novega cesarja obljubil vsakemu pretorijancu po sedemstisoč in petsto odrahem in vsakemu vojaku v provinci tisočdvesto drahem. Poveljnik telesne straže je zato Neronu odgovoril, da mu da prednost, če mu izroči enako svoto. Toda zahtevana svota je znašala približno dvestoosemdvajset milijonov, in državni zaklad je bil vsled nezasišlanega zapravljanja izcrpan, tako, da cesar ni imel na razpolago niti dvajsetine te svote. Toda Neron je upal, da s pomočjo svojih starih prijateljev, katere je hotel tekem noči poprositi za pomoč, zloži imenovano svoto. Noč se je polagoma zgrinjala na razburkano mesto. Po vseh trgih in križiščih so se zbirale množice v svito bakelj. Med to množico, ki so jo obvladovali najrazličnejši občutki, so krožile najčudnejše in nasprotujoče si govorice, in vsem so verovali, naj so bile še tako nesmiselne in brez medsebojne zveze.

(Dalje.)

PODLISTEK.

AKTA.

Zgodovinski roman iz Neronovih časov. Spisal Aleksander Dumas. — Prevel F. P.

K tem za Galbo ugodnim okoliščinam se je pridružio novo nezadovoljstvo z Neronom. Ker je bil vedno zaposlen z igrami, dirkami in petjem, je pozabil na najnujnejša povelja, s katerimi je imel kot cesar in gospodar mesta preskrbeti Rim z živil. Ladije, ki bi bile morale že davno pripeljati žita iz Sicilije in Aleksandrije, so odplule šele sedaj. Raditega so cene žitu neznanosko poskočile in izbruhnile je lakota. — Ves Rim je bil v nevarnosti, da pogine gladu, prebivalci so se nejezenoma ozirali proti jugu in tekali so naproti vsaki ladji, ki je plula iz Ostije. Zjutraj po oni noči, ki jo je bil Neron prebil v Lokustini družbi, torej onega dne, ko so dospеле vesti o Galbovem uporu, je bilo izstradano in nezadovoljno ljudstvo zbrano na foru, ko so sporočili, da se bliža v smeri iz Ostije ladja. Vsi so hiteli proti luki, misleč, da je

štapa in pri tej prilici prepisal razne dokumente.

V prihodnjih dneh je pričakovati nadaljnjih aretacij in govori se, da je zapletenih v rusko vohunsko afero tudi več visokih vojaških dostojanstvenikov.

Češko-nemška pravna pogajanja.

PRAGA 11. (Izv.) Na današnji seji čeških in nemških poslancev in zastopnikov veleposredstva se je pokazalo, da vladajo med strankami velika nasprotstva glede vprašanja regulacije učiteljskih plač.

Poincarejeva mati umrla.

PARIZ 11. (Kor.) Danes dopoldne je umrla nenadne smrti mati predsednika francoske republike Poincareja, v starosti 74 let.

Pogajanja med centrom in nemško zvezno vlado.

BERLIN 11. (Izv.) Nemški politični krogi zatrjujejo, da se vrše med centrom in nemško zvezno vlado pogajanja glede sklenitve kompromisa, glasov katerega bi centrom glasoval za brambno predlogo in pokritje, zvezni svet pa ki se zavezal, privoliti v olajšanje jezuitskega zakona.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici v likvidaciji.

(Dopis iz Gorice.)

I.

Odvetnik g. dr. Treo je izdal okrožnico, v kateri razmotriva vzroke, ki so doveli T. o. z. do poloma. Pred vsem je seveda dr. Treo na tem, da bi dokazal, da njega ne zadevja nikakrva krivda na tej nesreči. Njegova argumentacija kulminira v trditvi: da krivda ne zadevja posamičnika, pa naj bi bil še toliko zagrešil. Vzrok je v zvezi raznih zadržujočih in gospodarskih napak, zagrešenih v zadrugi in izven nje. Že zasnova T. o. z. da je bila zgrešena: bilo je ogromnega dela in nikake preglednosti. Potem pa je prišla — začetkom zgradbe nove planinske železnice — v gorške Slovence prava hotelska manija. Vse je pričakovalo namreč velike povzdige prometa, trgovine, obrti — in s tem splošnega blagostanja. Tako se je ustanovil iz članstva T. o. z. poseben hotelski konsorcij, ki je kupil najprej hotel pri „Zlatem jelenu“, ki je v naslednjih letih odtegnil T. o. z. nad četrt milijona kron. V istem letu 1903 je T. o. z. nakupila hotel „Südbahn“ za 1/2 milijona kron, kar je bilo v preveliko obremenitev za tak mlad zavod. Tudi stavba „Trgovskega doma“ — sicer res potrebna — proračunjena na K 300.000, je bila v občutljivo obremenitev za T. o. z.

Alli tiste gospodarske povzdige, ki so jo pričakovali od zgradbe planinske železnice, ni bilo. Vse tozadevne nade so se izjalovile popolnoma in tako je nakup hotel postal usoden za T. o. z. Kakor enega nadaljnjih glavnih vzrokov polomu v T. o. z. vidi dr. Treo v prevelikih kreditih, ki jih je T. o. z. dovoljevala posameznikom, tvrdkam in zadrugam.

Najusodnejši med temi krediti je bil oni Mizarski zadrugi v Solkanu, ki je znašal v letu 1909: K 418.000. Radi občeprilicane izgube pri solkanski zadrugi je sledil naskok vlagateljev na T. o. z., da je morala v najkrajšem času izplačati preko polovice, nad 1 milijon kron svojih vlog, a to v kritičnem času hude denarne krize, ko tudi dober dolжник ne more dobiti novega upnika.

Tako je prišlo, kakor je moralo priti: T. o. z. je morala napovedati likvidacijo. Odločno pa odbija dr. Treo od sebe očitaje, da je tudi on, kakor bivši pravni svetovalec, tudi on sokriv na tem polomu. Že poprej, nego je on prevzel to opravilo — do 1904 — je bil že postavil Trg. dom, ustanovljen hotelski konsorcij, kupljen hotel Südbahn in tudi Mizarska zadruga je že uživala izdaten kredit brez posebne garancije. Od tedaj se je dr. Treo na posebno prošnjo udeleževal sej načelstva kakor pravni svetovalec. Ker pa je bil na običnem zboru l. 1905 izvoljen v načelstvo neki drug doktor prava in je imelo to v svoji seji celo dva pravnik, je on — dr. Treo — leta 1906 prenehal z obiskovanjem sej načelstva in z dejanskim izvrševanjem pravnega svetovanja ter je le na posebno izrecno povabil prihajal k različnim posvetovanjem. Sicer pa poudarja dr. Treo ponovno, da poloma ni zakrivila kaka pravna zmot ali pomanjkljivost, marveč način gospodarstva v zadrugi in izven nje!

Za njegovo odgovornost da prihaja torej v upoštevanje le njegovo stališče v nadzorstvu. Tu pa naglašja dr. Treo: „Ako bi bili odločilni in vodilni možje v T. o. z. sedlihi temu, kar sem svetoval in zahteval jaz sam in v imenu nadzorstva, bi T. o. z. še danes krepko in čvrsto stala.“

Pri tem podčrtuje in naglašja dr. Treo dejstvo, da po zakonu vodi gospodarstvo zadruga načelnistvo, vsled česar često ne preostaja nadzorstvu drugega, nego naloga — zvonjenja po toči, oziroma dajanja naročil in navodil za bodočnost. S tega stališča da treba presojati vprašanje odgovornosti.

Z zidanjem „Trg. doma“ se je res toplo zavzel tudi on, dr. Treo. Ali sprožil je bil misel, naj se v potrebi denar nabere posebej, neodvisno od drugih zadržujočih denarnih sredstev. In res se je bilo v najkrajšem času nabralo K 150.000 in bi se bilo dalo še več nabrati, tako, da bi bil, včevši hipotekarno 4 1/2 % posojilo K 160.000, ves za Trgovski dom potreben kredit pokrit s posebnimi prispevki interesentov izven običajne zveze T. o. z. in ne bi bilo vezanih skoraj prav nič promečnih sredstev NDO. Žal pa, da se je l. 1906 na običnem zboru ta poseben fond likvidiral. Da se ni to zgodilo, ne bi se bilo treba bati danes, da pride „Trgovski dom“ morda v tuje roke.

Ostale točke — tako naglašja dr. Treo —, ki so povzročile propast T. o. z., so nastale vse, ne da bi bilo nadzorstvo obveščeno, ali pa celo proti njegovim in drugih nadzornikov zahtevam in navodilom.

On se je upiral nakupu hotela „Pri zlatem jelenu“ naglašujoč, da tako podjetje ni za denaren zavod. Ko pa je šlo za nakup hotela Südbahn, niti niso povabili k sebi ne njega ne drugih nadzornikov. Ta hotel je bil kupljen, ne da bi bili nadzorniki vedeli za to kupčijo. Hotelski konsorcij se s svojim kreditom je postal zagnojena rana v zadrugi. Kredit tega konsorcija je znašal K 270.000 z razmerno slabo obrestno mero.

Istotako se je upiral kreditu Mizarske zadruga. Pri tem ga ni vodila toliko bojazen pred morebitno izgubo — saj varnosti v imetju in garancijah so bile precej izdatne, — kolikor misel, da so taki krediti preveliki za denarna sredstva T. o. z. in da zato ne bo mogla zadruga zadostovati potrebam male trgovine in obrti v Gorici in drugim proslcem.

Te svoje zahteve je stavil tudi formalno v sejah in na običnih zbora. V podkrepljenje te svoje trditve navaja dr. Treo razne zapisnike sej in običnih zborov.

Ali zastoj: obljubljajo se je, ali storilo ničesar. Krediti se niso odpovedali, oziroma izterjali. Ni mu preostajalo drugega, nego da se je odločil za izstop iz nadzorstva. Ali na posebno prošnjo dveh gospodov izven zadruga je sprejmenil ta svoj sklep: dotičnika sta namreč naglašala, da bi njegov izstop na zunan je škodoval.

Potem pa je prišla bomba za Mizarsko in T. o. z.: konkurz tvrdke Konjedic & Zajec. Tako je postal kreditor tudi predsednik Mizarske zadruga Rudolf Konjedic in je tako izgubil dispozicijsko pravico pri Mizarski zadrugi. Njegova rodbina pa ni kazala nikakega pravega zanimanja za ureditev teh kritičnih razmer. Tako je šla Mizarska zadruga v likvidacijo in konkurz, a s tem je prišla tudi T. o. z., ki je bila pri Mizarski udeležena z nad 600.000 K, v najkritičnejši položaj. Kredit tvrdke Konjedic in Zajec se je sicer povrnil, za Mizarsko zadrugo pa je bilo vse pogajanje z rodbino Konjedič brezvspešno.

Stanje Mizarske zadruga z njenim milijonskim produkcijskim in trgovskim prometom je bilo gnlo, ker so bile nje tergatve deloma plačane, pa ne izbrisane, deloma pa ne izterljive, za kar pa ni mogel vedeti noben član načelstva in nadzorstva T. o. z. Take gnilobe pri Mizarski zadrugi ni stliti nihče, vsled česar tudi ni nastal nikdar sum in bojazen, da ne bi bila T. o. z. spričo lastnega premoženja in po ministerstvu podpirana Mizarska zadruga krita proti vsaki izgubi. Zato se ne more njemu, dr. Treo, nalagati nikake odgovornosti za polom T. o. z.

Taka so torej dejstva, ki jih navaja dr. Treo v zavrnitve obdolžitve, da je tudi on sokriv na nesreči, ki je prišla nad T. o. z.

Generaini štrajk na Reki?

(Dopis.)

Tako daleč je torej stvar prišla radi enega človeka, da se na Reki pripravlja delavstvo na generalni štrajk. Ni dovolj, da strda že tako dolgo časa 2000 delavcev in njih družine, skupaj okrog 8000 ljudi in počiva nujno delo; še več stradanja, še več mizerije hoče uprava. Grozno!

V torek popoldne je imelo štrajkujoče delavstvo veliko zborovanje na dvorišču stare domobranske vojašnice; prišlo je čez 1000 delavcev. Zborovanje je bilo burno, ampak videlo se je, da prevladuje strast. Pretresovalo se je o predlogu ladjedelnice, a se ni nič sklenilo.

Ladjedelnica ponuja 1) da Zadarichio ostane še v ladjedelnici in da bo soljen po kakem nepristranskem meščanu, ki nima ničesar opraviti s štrajkom, 2) da delavec Steffè prosi odpustitve one, katere je razžalil in da ne pride 3 tedne v službo; 3) da § 28 delovnega reda pride na razpravo, tedaj ko pridejo vsi delavci na delo.

Teh ponudb delavstvo absolutno noče sprejeti in vsrta tudi ono pri svojih zahtevah, ki so ravno nasprotne onim ponudbam ladjedelnice.

Na shodu je delegat centralne kovinarske organizacije v Budimpešti, ki je bil poslan, da bi rešil spor, izrazil, da naj gredo zopet na delo vsi delavci, razun železniških strugarjev, ker drugače centrala ne bo štrajkujočih več podpirala.

To je izzvalo grozovit krik in delavstvo mu ni pustilo več govoriti.

Ta spor se torej ne približuje rešitvi, ampak se celo še poostreje. Delavstvo je razburjeno in vrača vso krivdo na upravo. Sklenilo je dati ravnateljstvu ultimatum: ali naj ugodí zahtevam delavstva, ali se pa proglasi generalni štrajk za nedolocen čas.

Nekateri delavci pa so se že naveličali stradanja in so odšli drugam za kruhom. Neki ameriški agent jih je celo mnogo nalovil za Ameriko. Žalibog, da ima škodo pri tem štrajku mnogo Hrvatov in domačinov, katerim je pač vse eno ali je nadpaznik Zadarichio ali pa kak Culukafer.

Pri tvornici torpedov so delavci pogoreli, ravno tako na Martinčici, na Sušaku v kovinarski livarni, kjer je par delavskih eksstenc uničenih, a drugi oškodovani, ker se je njihov odpor radi nesolidarnosti tudi ponesrečil, zdaj pa tudi v „Danubiusu“ kaže za delavce prav slabo. Prišel je tudi iz Trsta poslanec Pittioni, ali tudi on ni opravil nič; najbrž je položaj še poslabšal.

V četrtek zvečer so imeli zaupniki raznih organiziranih delavskih strok sestanek, na katerem se je sklenilo, da organizirano delavstvo počaka do danes, soboto zvečer do 6, ali se reši spor med ladjedelnico „Danubius“ in njenim delavstvom. Za nedeljo dopoldne je sklican javen shod vsega reškega delavstva, na katerem se sprejmejo končni sklepi vsega organiziranega delavstva. Če se torej do danes zvečer ne reši ugodno spor v ladjedelnici, bo najbrž v nedeljo proklamiran generalni štrajk.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje sledeče

VOLILSKE SHODE.

Za volilce pri Sv. Jakobu: v nedeljo, dne 13. t. m., ob 10 dopoldne v dvorani „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu (nasproti cerkve).

Za volilce v Sv. Križu: v nedeljo, dne 13. t. m., ob 3:30 pop. v gostilni gosp. Ivana Košta št. 6 v Sv. Križu.

Za volilce v Padričah in Gropadi: v nedeljo, dne 13. t. m., po otvoritvi ljudske knjižnice akademičnega društva „Balkan“ v gostilni „pri Martinu“.

Za volilce III. mestnega okraja: v torek, dne 15. t. m., ob 8 in pol zvečer v volilni centrali v „Narodnem domu“.

Za volilce z Grete: v četrtek, dne 17. t. m., ob 8 in pol zvečer v gostilni „Al Panorama“ na Greti št. 10.

Za občinske volitve.

Na shode!

Reklamacijska doba se bliža svojemu koncu: le še do 28. t. m. do 2 popoldne je čas, da volilni upravičenci, ki niso vpisani v volilskem imeniku, ali ki so mora vpisani napačno, poskrbe za to, da si pridobijo pristojno jim volilno pravico. Čas je kratak, komaj dobrih 14 dni je še, in kdor si dotlej ne zagotovi volilne pravice, si je pozneje ne bo mogel več. Naj torej nihče ne odlašja več, temveč naj gre nemudom v volilni lokal svojega okraja ali sploh tjakaj, kjer so na razpolago volilski imeniki — dotične lokale objavljamo skoraj dan zadnem v našem listu — in naj se prepriča, ali je vpisan v volilskem imeniku ali ne, in ali je vpisan pravilno, če je vpisan. Ne čakajte zadnjih dni pred zaključkom reklamacijske dobe, kajti prigodi se lahko, da v led nemagljivega zadzeka tedaj ne boste mogli izpolniti svoje dolžnosti in volilna pravica je za vas izgubljena!

Politično društvo „Edinost“ je začelo sklicevati volilske shode, katerim je pred vsemi namen, da pobude v volilnih čim najživahnejše zanimanje za pripravljalna dela za bodoče volitve, in kar je najvažnejše sedaj, za — reklamacijsko postopanje. Samoočelci pa je umljivo, da je na teh shodih tudi govora o vseh drugih stvareh, ki so v zvezi z občinskimi volitvami, katere so letos še tem večjega pomena za nas, ker se je položaj našega naroda v mestu in najbližji okolici znatno izpremenil iz za zadnjih občinskih volitev.

Za jutrišnji dan so poleg sestanka zaupniških odposlancev iz vseh treh okoličanskih volilnih okrajev, ki se bo vršil ob 9 dopoldne v volilni centrali v tržaškem Narodnem domu, sklicani še trije volilski shodi in sicer ob 10 dopoldne v Sv. Jakobu, ob 3:30 popoldne v Sv. Križu in v Padričah popoldne po otvoritvi tamošnje ljudske knjižnice.

Prepričani smo, da se bo ob tej priliki zlasti odlikovalo naše zavedno delavsko ljudstvo pri Sv. Jakobu, ki je še vselej, kadar ga je klicala narodna dolžnost na volilno bojišče, v polni meri zadostilo tej dolžnosti. Jutrišnji volilski shod bo torej gotovo tudi najlepša manifestacija šentjakobskega narodnega delavstva za našo narodno stvar. Prav enako pa pričakujemo tudi, da bode oba shoda v okolici, v Sv. Križu in v Padričah, pokazala, da se naše okoličansko ljudstvo

živo zanima za stvari, ki se gode v naši tržaški občini, in da je tudi pripravljeno z vso vmeno uveljavljati svoje narodne in gospodarske zahteve v okviru občine, kateri mora prinašati čim dalje tem večjih žrtev.

Tem shodom bodo tekom prihodnjih tednov sledili nadaljnji, kajti volilno gibanje se je začelo čim dalje tem živahneje razvijati na vseh straneh in shodi, na katere kliče naše politično vodstvo slovenske volilce, naj obude v zadnjem našem volilcu zavest, da ga kliče njegova najsvetejša dolžnost v volilni boj, ki naj zagotovi tudi v bodoče našemu narodu na Tržaškem pozicijo, ki mu gre po njegovem številu in njegovi moči.

Volilski sestanki v mestu.

Volilci I. mestnega volilnega okraja se opozarjajo, da se vrše reklamacijski sestanki vsak ponedeljek in soboto zvečer ob 7:30 ter v nedeljo od 10—12 dop.

Pridite pogledat volilni imenik ali ste vpisani, kajti kdor ni vpisan in se ne reklamira, ne bo smel voliti.

Volilni shod za III. mestni okraj se bo vršil v torek 15. t. m. ob 8 in pol v reklamacijskih prostorih Narodnega doma.

Važno je, da se udeleži čim največ volilcev tega največjega mestnega okraja, kjer je treba tudi pri teh volitvah pokazati našo moč ravno v tem volilnem okraju, kjer stoji naš Narodni dom, v katerem je osredotočeno narodno delo za razvoj slovenstva v Trstu.

Volilni shod volilcev iz Grete se bo vršil v četrtek dne 17. t. m. ob 8 uri in pol v gostilni na Greti št. 10.

Volilski sestanki v okolici.

V „Gospodarskem društvu“ na Frdeniču pa se vrši volilni sestanek danes dne 12. t. m. ob 8:30.

Volilski shod v Rojanu.

Snoči se je vršil v „Konsumnem društvu“ v Rojanu dobro obiskan volilski shod. V imenu političnega društva „Edinost“ je shod otvoril g. dr. Jedlowsky. Za predsednika je bil izvoljen g. Bremic, ki je dal besedo takoj g. dr. Wilfanu. Govornik je v poljudnih besedah razjasnil namene in cilje pozitivne tržaške slovenske politike, ki stremi za kulturno in gospodarsko povzdigo primorskega Slovenstva. Govornik je za svoja izvajanja žel burno pohvalo.

Po govoru g. Boleta je dr. Wilfan še na kratko podal nekatera pojasnila glede volitev, na kar je predsednik, zahvaljujoč se vdeležencem, zaključil lepo vspeli shod.

Kaj je potrebno za reklamacijo?

Kdor ima vse lastnosti, ki jih predpisuje zakon kot predpogoj za volilno pravico, pa v zvezi temu ni vpisan v volilskem imeniku, mora reklamirati volilno pravico zase in dokazati, da ima vse one lastnosti, ki jih predpisuje zakon.

Dokazati je treba:

I. Za IV. mestni in II. okoličanski volilni razred:

- 1., da je dotičnik avstrijski državljan;
- 2., da je pred dnevom razpisa volitev (dne 3. marca t. l.) dovršil 24 let;
- 3., da je bival na dan razpisa volitev vsaj tri leta že v tržaški občini. (Volilno pravico ima tam, kjer je imel na dan razpisa volitev, dne 3. marca l. 1913, stalno bivališče. Če je tedaj imel stalno bivališče v mestu, ima volilno pravico v mestu, če pa je stalno bival v okolici, pa jo ima v okolici).

Za prvo dvojico je najboljši dokaz voliška knjižica; kdor pa ni bil voljak, dokazuje avstrijsko državljanstvo z „domovnico“ dovoljno starost pa s „krstnim listom“ ali pa „matičnim izpis-kom“.

Po najnovejših informacijah veljajo delavske knjižice le tedaj kot dokazilni dokument za avstrijsko državljanstvo, če so izdane po županstvu dotične občine, v katero je pristojen lastnik knjižice.

Potrditvo za triletno bivanje izdaja v mestu in predmestjih, ki spadajo pod policijsko območje — policija, v okolici, ki ni pod policijskim območjem pa — orožništvo.

II. Za ostale volilne razrede.

Kdor hoče dokazati, da ima volilno pravico v volilnih razredih, za katere je določena posebna vrsta predpisane davka, mora dokazati predpis realnega (zemljiškega ali hišnega) davka z davčno knjižico, predpis osebnega davka pa z dotičnim podpisom davčne oblasti ali „opominom“ ali pobotnico.

Danes zvečer KONCERT „Glasbene Matice“. - Začetek točno ob 8:30. Vstopnice pri vratarici „Narod. doma“ (glavni vhod).

Za I. razred je predpisano najmanj 400 K osebnega ali 200 K realnega davka; za II. razred najmanj 100 K osebnega ali 50 K realnega; za III. razred vsaj 20 K osebnega ali 10 K realnega davka.

V okolici voli v I. razredu vsak oni, ki ima predpisanega vsaj 20 K osebnega ali 10 K realnega davka.

Občinske doklade se ne vštetajo v to davčno svoto!

Domače vesti.

Umrl je včeraj v tukašnji bolnišnici g. Kristijan Bratina, nadučitelj in voditelj posojilnice v Bovcu, star 56 let. Pogreb se vrši danes popoldne ob 3 iz mestne bolnišnice.

Naša šolska mizerija. Z ozirom na Vašo predvčerajšjo notico o referentu iz naučnega ministrstva, ki te dni pregleduje tržaške državne, seveda le nemške šole, smo poizvedeli, da je to ministerjalni svetnik dr. Brantenberg pl. Zenoburg, referent za državne ljudske šole in učiteljska. V spremstvu dežel. šolskega nadzornika dr. Kauerja in namestništvenga svetnika Prinčiča si je ogledal v Trstu nemške šole na trgu Lipsia in v ul. Fontana ter srednješolsko pripravnico v ulici S. Francesco; naših zasebnih šol ni obiskal. Včeraj in danes se mudil v Gorici, oziroma v Pulji.

Ker poznamo sistem na namestništvu, po katerem mora imeti vse šolstvo v državni upravi nemški značaj, se bojimo, da bo gosp. ministerjalni svetnik videl vse le skozi naočnike gospodov dr. Kauerja, Stolza in consortes; zato si dovoljujemo opozoriti ga tem potom na razmere na teh šolah. Iz letnih poročil naj blagovolji gospod ministerjalni svetnik razvideti število slovenskih otrok na tržaških državnih ljudskih in meščanskih šolah. Prepriča se, da je več nego četrtina vseh učencev in učenek slovenske narodnosti, a za to mladino je zdaj pouk v materinem jeziku le neobvezen predmet. Tako skrbi naša vlada za izobrazbo slovenskega naroda v Trstu tudi zdaj, ko žrtvuje dan na dan milijone kron in grozi žrtvovati mir Evrope za dvomljivo vrednost kulture — Albancev, teh evropskih roparjev!

Zato pričakujemo od gosp. ministerjalnega svetnika, da poskrbi, da se akcija glede obveznosti slovensčine za slovenske učence na tržaških nemških ljudskih šolah do prihodnjega šolskega leta izvrši, da naši otroci ne bodo na teh šolah v nevarnosti, da se odtuje svojemu narodu. Če se naša vlada tako krčevito poganja za to, da ne bo noben Albanc poskrbljen ali pogolten, potem smemo tudi pričakovati, da bo v Trstu skrbela, da se otroci zvestega slovenskega naroda ne odtuje svojemu rodu. Ker se tudi ravno zdaj pripravlja v Trstu mesto nemškega okrajnega šolskega nadzornika, pričakujemo, da bo poklican na to mesto mož, ki mu ni smoter sovraštvo do vsega nemškega v Trstu, ampak mož, ki bi bil po svoji izobrazbi in po svojem značaju sposoben za tako mesto. Na eventualen odgovor, naj se za nemške šole ne brigamo, odgovorjamo: dokler bi vlada popolnoma protizakonito zahtevala od vsakega državnega uslužbenca v naših krajih znanje nemščine in dokler bo naše šolstvo tako zanemarjala kakor doslej, smo prisiljeni pošiljati svoje otroke v nemške šole, kar nam pa daje pravico do zahteve, da se na teh šolah naši otroci ne odtujejo svojemu rodu.

Sicer je pa vsako tako oporekanje ničve, če pomislimo, kako natlačeni so razredi na šolah družbe sv. Cirila in Metoda na Acquedotto in pri Sv. Jakobu. Le čudimo se, da tega ne vidijo naši državni šolski funkcionarji. — Zato bi bilo prav umestno, da si g. pl. Brantenberg ogleda tudi te šole ter si zabeleži to, kar bo videl. Če je mož objektivni, bo moral delati na to, da se te šole razbremenijo; kako, to je stvar šolske oblasti! Da vidimo!

Sporod koncerta podružnice „Glasbene Matice“ v Trstu, ki se vrši danes v soboto, dne 12. aprila:

1. B. Smetana: „Libuša“, overtura za veliki orkester.

2. Dr. A. Schvab: „Zlata kanglica“, za mešan zbor in sopran solo s spremljevanjem orkestra.

3. a) E. Adamič: „V snegu“, b) dr. G. Krek: „Idila“ mešana zbor.

4. Wagner-Wilhelmy: „Valterjeva pesem“ iz opere „Mojsi pevec iz Norimberga“, parafrasa za violino in orkester.

5. A. Foerster: „Turki na Slevici“, balada za mešan zbor, soli in orkester.

6. G. Bizet: „L'Arlisienne“, suita za veliki orkester. I. Prelude, Menuet, III. Adagietto, IV. Karillon.

Pri koncertu sodelujejo g. a. Mira Costaperaria-Dev (sopran solo) popolni orkester c. kr. bosenskega pešpolka št. 4 pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika Paulisa in društveni mešani zbor. Začetek točno ob 8 in pol zvečer. Konec ob 10. —

Sedeži so v predprodaji pri vratarici „Narodnega doma“. Sedeži v pritličju stanejo z vstopnico vred K 3, 250 in 2, na galeriji K 1-60. Lože a K 15.

Vprašanje premeščenja škofijskega sedeža iz Poreča v Pulo. Tudi „Naša Sloga“ izvaja v svojem zadnjem članku, da je ne zanima toliko oseba novega škofa, kolikor položaj, v katerem se nahaja vsak škof, dokler je sedež škofije v Poreču. Te razmere da bodo delovale dalje, pa naj pride na čelo škofije kdorkoli. V ilustracijo teh razmer navedla „Naša Sloga“ dejstvo, da večkrat nimamo pri vladanju škofije toliko besede ordinarijat, kolikor ... deželni odbor. In tako ostane tudi pod novim škofom, dokler bo sedež škofije v Poreču. S premeščenjem sedeža v Pulo bi bil odpravljen glavni in s tem tudi drugi vzrok, radi katerih trpi slovanski element škofije toliko krivice in proganjanja.

Tudi „Polaer Tagblatt“ je bil naš tozadevni članek v inicijativu, da se bavi s tem vprašanjem. Ne pridružuje se sicer našemu utemeljevanju — češ, da ga boji med Italijani in Slovani za nadvladje v deželi ne brigajo — pač pa priznava, da Poreč dandanes ni več primeren kraj za sedež škofije. V soglasju z nami naglašajo, da je Pula po svoji važnosti in po številu svojega prebivalstva že glavno mesto Istre, kjer naj se koncentrirajo vse vrhne oblasti v deželi.

Odkrito pa bodi povedano, da se čudimo pulskemu listu, ko meni, da more ob presojanju vprašanja sedeža škofije abstrahirati od narodnostnih razmer v škofiji. To je cerkveno-administrativno vprašanje. A vsaka uprava mora računati z razmerami in ljudmi, kakoršni so. Pred vsem moramo najodločneje odkloniti domnevanje, kakor da bi istrskim Slovonom v njihovem boju z Italijani šlo le za nadvladje v deželi. Ne! Nam gre le za to, da naša večina v deželi ne bo več tako kruto zatirana, kakor je bila doslej, in da si pribori tisto pozicijo, ki jej gre po nje številu, po principu pravičnosti in po državnem zakonu. To zahtevamo in nič drugega, nikakor pa ne, da bi se Italijanom kratila kakršna koli pravica, a najmanj — v cerkvi in v cerkveni upravi. Tudi v škofiji ne zahtevamo mi nadvladja, zahtevamo pa, da se našim narodnim nasprotnikom odtegne možnost brezobzirnega gospodstva nad nami. Dokler se ne vdeleži princip enake pravice vsem in na vseh poljih javne uprave — torej tudi na cerkveno-administrativnem — ne bo miru. A če hočemo doseči pomirjenje — ki si ga menda žele tudi pri „Polaer Tagblattu“ v svrhu ozdravljenja zastupljenih razmer v deželi kakor predpogoja uspešni upravi za kulturni in gospodarski napredek dežele — ne moremo prezirati narodnostnih razmer, ki so ravno vzrok vsemu zlu. Sicer bi bili podobni nespametnemu kmetovalcu, ki bi pri obdelovanju svoje zemlje hotel prezirati solnce na nebu, ki mu ogreva zemljo in oblake na obzorju, ki mu pošiljajo blagodejnega dežja, ali pa — uničevalne toče. On lahko prezira, kolikor hoče, toča mu bo pa vendar razdevala pridelek. Sicer pa opozarjamo „Polaer Tagblatt“, kako oistro je ravno on povod morda zadnjega mudenja škofa Flappa v Pulji grajal škofovo postopanje s slovanskimi deputacijami. S tem je menda sam priporočal, da je bila Flappova cerkvena uprava narodno pristranska in zato pogubna, ter da treba — asanacije, ki jo je možno doseči ravno s premeščenjem sedeža škofije iz Poreča. Temu našemu razlogu torej ni odrekati opravičenosti.

Danes zvečer KONCERT „Glasbene Matice“. — Začetek točno ob 8.30. Vstopnice pri vratarici „Narod. doma“ (glavni vhod).

Ubegli Rozina, ki je poneveril pri okrajnem šolskem svetu goriskem okoli 33.000 kron ter jo potegnili ne ve se kam, ni nikak oficijal (državni uradnik) temveč — kakor se nas obvešča od zanesljive strani

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE
ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila danes, v soboto, dne 12. t. m. od 9 do 10 dop. se bo prodajalo:

Pult, omare z zrcalom, podnožniki in omivalnik iz mahagonija z mramorjem in zrcalom, stoli z imitiranim usnjem, slika.

Vsa obolenja dihalnih organov

oslovski kašel, kašel, katarje, Influenca in naduho
Izborni, dobrodejni učinek se občuti prav kmalu. Tako nadležni nočni znoj izgine. Tek in telesna teža raste. Sirolinu „Roche“ lastna zdravilna moč se obnaša že 15 let. — Manjvredne ponaredbe in takomenovane nadomestne preparate zavračajte odločno in zahtevajte izrecno sirolin „Roche“ v originalnem zavoju, ki se dobiva v vseh lekarnah po K 4.—.

Poslano*)

V listu „Dan“ št. 461 me je anonimni dopisnik razkričal javnosti kot največjega slovonožrca. Odgovarjam mu kratko, akoravno ni vredno odgovarjati podležem.

1.) Predno je pisal v list, je moral pazno prečitati zahvalo odbora „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu, objavljeno v listu „Edinosti“, št. 70, dne 11. marca t. l., kjer je razločno tiskano priporočilo: „Kakor mnogo naših, tako tudi g. Bizjak, ne obvladuje našega jezika, vendar čuti in misli z nami, zato ga pa tudi toplo priporočamo vsem članom in drugim našincem“.

2.) Na očitek, da pohajam na protestne shode proti Slovincem v gledališče „Politeama Rossetti“ ter da ob teh prilikah kličem „Abasso i schiavi“, izjavljam, da je to podla laž, s katero hoče dopisnik meni materialno škoditi. Pozivljam ga tem potom, naj javno s pričami dokáže in jaz plačam takoj šolski „Družbi sv. Cirila in Metoda“ K 1000.— (tisoč kron) kot globo.

Rajmund Bislach,
urar
Campo S. Giacomo 5.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon vелеva.

UMETNI ZOBJE

Piembiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konzec. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma štov. 13, II. n.

Svojim prijateljem, naklonjencem in p. n. občinstvu naznanjavo, da sva prevzela tu v ul. Carlo Ghega št. 17 se nahajajočo

restavracijo

BONVECCHIATI

in jo danes otvorila. Restavracija je opremljena z vsem modernim komfortom in se bova prizadevala, da zadovoljiva svoje goste z dobro nemško kuhinjo, prvovrstnimi pijačami in skrbno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan in Margareta Vavpotič

Odlikovana to- **ADRIJA** Sv. Ivan
varna sodavice pri Trstu,

Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.

se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetiljo) cev in cementnih
plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

NAJLEPŠA PRILOŽNOST!

TVRDKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejela veliko pošiljatev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo prodajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporoča se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

BOLEZNI NA PLJUČIH

zdravilo danzadom sirolinom „ROCHE“.

sirolinom „ROCHE“ lastna zdravilna moč se obnaša že 15 let. — Manjvredne ponaredbe in takomenovane nadomestne preparate zavračajte odločno in zahtevajte izrecno sirolin „Roche“ v originalnem zavoju, ki se dobiva v vseh lekarnah po K 4.—.

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan l.a po K 2-30 in naprej, kakor gorgonzola, ementalški, ovčji, trapistovski sir in vsakovrstne slanine. — Priporoča se vdani

J. J. Suban, Trst, ulica Giorgio Vasari št. 10.

— oficijant (pogodbeni uradnik). Neumljivo je, kako je mogel tak nezanesljiv in neodgovoren človek, ki je moral radi lahko mišljenih dolgov odložiti svojo nadporočniško šaržo, priti pri okrajnem šolskem svetu do tolikega zaupanja in do tolikega — denarja.

Telefonski križi in težave. Pišejo nam: Dne 10. t. m. jutraj je moralo biti nekaj posebnega v telefonski centrali. Na slovenske klice so odgovarjali z „non komprendo“ in to se je ponavljalo po 5 do 6 krat! Ko po raznih takih šikanah ni bilo reda, smo poklicali št. 1. Prišel je neki Nemeč, ki je zopet zahteval, naj bi stranka njemu na ljubo govorila — nemški!! Sploh gremo pri telefonski centrali od dne do dne na slabše. Sedaj najemajo žensko osebo, ki ne pozna drugega nego italijanski jezik in to naj bi bil vseh vseh pritožb slovenskih naročnikov!!

Ustrelil se je včeraj jutraj ob 7 v svojem stanovanju v ul. Gioacchino Rossini št. 24 v vsem mestu dobro znani prvi zdravnik okrajne bolniške blagajne in rešilne postaje dr. Josip Corazza. Dr. Corazza je imel rak v grlu in ga je ta neozdravljiva bolezen gnala v smrt. Bil je zlasti znan kot specialista za kožne bolezni pa tudi kot kirurg in ženski zdravnik.

Razpis srednješolskih učiteljskih mest v Bosni priobčuje uradni „Osservatore Triestino“ št. 82 z dne 11. t. m.

Novo društvo. Namestništvo je vzelo naznanje pravila podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v St. Petru pri Gorici.

Vojaški nabor. K predvčeršnjemu naboru je bilo poklicanih 199 nabornikov in jih je prišlo 185. Potrjenih je bilo 51 in sicer 2 k vojni mornarici, 48 se pozneje določi armadni oddelki, h kateremu odrinejo, 1 pa je bil potrjen k nadomestni rezervi. V bolnišnico v svrhu natančnejše zdravniške preiskave so jih odposlali 12.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa.

V nedeljo, dne 13. t. m. ob 9 dopoldne se vrši v telovadnici Sokola v Trstu

REDNI OBČNI ZBOR.

Dnevni red: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo funkcionarjev. 3. Določitev prispevkov. 4. Volitev predsedništva in odposlancev za Zvezo. 5. Slučajnosti. Dr. Wilfan, starosta.

Tržaška sokolska župa. Danes se ne vrši redna skupna telovadba vadiateljskega zbora: Člani.

Pevski zbor „Dramatičnega društva“ ima danes zvečer pevsko vajo.

Šentjakobški „Sokol“. Danes zvečer ob 9 se vrši sestanek novoustanovljajočega se „Sokola“ pri Sv. Jakobu. Ker je treba na tem sestanku v prvi vrsti izvoliti pripravljalni odbor ter se pogovoriti o namenu in nadaljnjem razvoju bodočega „Sokola“, se nadejamo s strani Šentjakobčanov obilne udeležbe. Nazdar!

Volilni shod „Delavskega podpornega društva“ se bode vršil danes, dne 12. t. m. ob 8 zvečer v društvenih prostorih, ul. Giorgio Galatti št. 20. Prosi se obilne udeležbe.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah naznanja, da se bo vršil redni letni občni zbor jutri, dne 13. aprila ob 4:30 popoldne v „Narodnem domu“ v Barkovljah z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so vsi sodelujoči in podporni člani, da se občnega zbora udeležijo prav gotovo in polnoštevilno. Prijatelji pevskega društva dobrodošli.

Odbor.

Tržaška krajna skupina „Zveze c. kr. poštinih in brzojavnih uslužbencev“ vabi na javni društveni shod, ki se bo vršil danes, v soboto, dne 12. aprila 1913, ob 8 zvečer v dvorani „Društva državnih uslužbencev“ v ulici Farneto št. 7, I. nadst. Dnevni red: 1.) Regulacija plač in službena pragmatika; 2.) Položaj deželnih poštinih uslužbencev; 3.) Službena obleka. Nadomestne moči v slučajih dopustov in boleznih; 4.) Slučajnosti. — Ker je dnevni red tega shoda jako važen, so vsi poštini in brzojavni uslužbenci vljudo vabljeni, da gotovo prihitijo na shod.

Tržaška podr. „Slov. plan. društva“ vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v soboto, dne 19. aprila ob 8¹/₂ zvečer v zgornjih prostorih restavracije „Balkan“ po sledečem dnevnem redu: 1. Nagovor načelnika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Poročilo jam. upraviteljev. 5. Raznoterosti. 6. Volitev odbora.

Odbor.

Kolesarsko društvo „Balkan“ naznanja, da je preneslo dirko juniorjev in društveni izlet na 20. aprila. — Vpisnina za dirko se zaključuje v torek večer (kavarna „Minerva“).

Slovensko gledališče.

V nedeljo ob 8:15 zvečer se vprizori Smetanova opera

„PRODANA NEVESTA“.

Nikdar se še ni ločilo naše gledališče takega umotvora in zato je umevno, da je

pričakovanje veliko. „Prodana nevesta“, ta biser svetovne glasbe je ena izmed najlepših komičnih oper, katere glasba sloni popolnoma na narodnih motivih; zato je „Prodana nevesta“ slovanska opera v vsakem smislu.

Kakor smo že omenili, se tudi laški umetniški krogi zanimajo jako za nedeljsko premijero in je pričakovati tudi njihove udeležbe.

Jutri priobčimo o operi zanimiv podlistek.

Ponovno opozarjamo občinstvo, naj si pravočasno preskrbi vstopnice.

Vstopnice in sedeži so v predprodaji pri gledališki blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Nar. del. organizacija.

„Narodna delavska organizacija“ sklicuje za jutri, v nedeljo, ob 10 dopoldne društveni shod v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška 2. — Na dnevnem redu so raznovrstna važna vprašanja, med drugim se bo razpravljalo tudi o zadevah, tičečih se kongresa „Narodne delavske organizacije“ in proslavitev 1. majnika. Z ozirom na to prosimo člane organizacije in odbornike skupin, da pridno agitirajo za veliko udeležbo.

Delavci tehničnega zavoda pri Sv. Andreju in pri Sv. Marku, kakor tudi drugi kovinarski delavci v Trstu, so vabljeni na sestanek, ki bo danes, v soboto, ob 6 in pol zvečer v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu (blizu Jadrana).

Kongres „Narodne delavske organizacije“ se bo vršil v nedeljo, dne 20. aprila t. l.

NDO in 1. majnik. Kakor vsako leto, bo tudi letos praznovalo slovensko delavstvo 1. majnik. „Narodna delavska organizacija“ priredi ta dan velik manifestacijski shod v „Narodnem domu“. Po shodu bo obhod po mestu z godbo in zastavo. Popoldne pa bo velika veselica. Natančen spored naznanimo pravočasno. Obračamo se tem potom na slovensko delavstvo, da se pripravijo na proslavo tega velikega delavskega praznika, ki bo slovenskemu delavstvu služil v to, da odločno povzdigne svoj glas za svoje pravice — narodne in socialne.

Posredovalnica dela NDO. Iščeta se dva dekca v starosti 14 do 16 let za bančno službo z mesečno plačo 20 do 30 K. Oglasiti se je treba v posredovalnici dela NDO, ulica Sv. Frančiška št. 2.

„Godbeni odsek NDO“ priredi jutri, v nedeljo, javni ples v prostorih društvene gostilne „Jadran“ pri Sv. Jakobu. Začetek ob 5, konec 10 zvečer.

— Zahvala. Odbor godbenega odseka NDO izreka tem potom zahvalo g. Ant. Senici, lastniku „Narodnega doma“ v Ricmanjih, da nam je prepustil dvorano brezplačno za prireditev 1. plesnega venčka dne 30. marca in vsem onim gg., ki so preplačali vstopnino in sicer: Černigoj Fran K 1, Korman Dragotin 20 vin., Trampuš Alojz 20 vin. in Anton Trampuš 20 vin.

Govorniška šola NDO. V petek ob 8 zvečer govorniška šola. Pri tej priliki se obračamo posebno do odbornikov raznih skupin v NDO, da se udeležujejo govorniške šole, ki je velikega pomena. Kdor ima veselje dela v korist zatiranemu slov. delavstvu, ta naj prihaja v šolo naj se vežba, da bo lahko kaj koristil.

Resnici na ljubo bodi povedano, da „Češka industrijska banka“ nudi res najugodnejše sestavljene skupine srečk. O tem se zamore vsakdo prepričati, kdor naroči zanimivi majnikovi prospekt glasom današnjega oglasa glavnega zastopstva imenovane banke.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Manjšo tiskano besedo enkrat več. Najmanjša prijateljska 40 vin. Plača se takoj in sicer v gotovini.

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospodarska ulica 7. 4444

Stanovanje v Rojani na Scali Santi, 3 sobe s pritlikinami, z vrtom in krasnim razgledom na mesto in morje, se odda v najem tudi takoj. Naslov pri inšeratom oddelku Edinosti pod št. 751. 751

Trgovina v ulici delle Poste, se prodaja takoj. Naslov pove Edinost. 755

Tomajski fantje in strici prirede javen ples v nedeljo 13. t. m. v korist Ciril Metodovi družbi. 777

Meblirana soba se odda takoj v ulici Farneto št. 43, IV. 715

Tamburice se prodajo po zelo nizki ceni. Ponudbe pod šifro „R. S.“ po šinoležeče Bazovica. 766

Sprejemem natakarja z dobrimi priporočili za kavarno, Slovenca ali Hrvatca. Pijarna hotela „Balkan“ od 3 do popoldne. 776

Služkinjo ki zna kuhati, vsa hišna opravila in vsaj nekoliko šivati, išče mala rodbina. Izobražena ima prednost. Ponudbe inšeratom oddelku Edinosti pod „Služba“. 772

Čevljarski pomočnik se sprejme takoj, ulica Cecilia Rittmayer 12. J. O. 780

Pekovski pomočnik išče službo, ako pri peči, sprejme tudi službo pekovega poslovođa. a če treba tudi službo navadnega delavca v pekarni. Ponudbe naj se oddajo na naslov: Ivan Erš, pekovski poslovođa pri G. Strangitlu, Bovec 96, Gorisno. 88

Posojilnica v Kopru sprejme izvršbenega uradnika. Nastop takoj ali vsaj brzo. Samoprvnost (polnolenst), zanesljivost v računih, vodstvo blagajne z jamstvom. Pača po pogovoru, gleda na dosedanje izvršbenost pristojev. 784

Odda se odlični osebni lepa meblirana soba z mostovžem in prostim vchodom. Belvedere 57, II. 781

Gostilna „Grotta“ se da v nsjem. ali prodaja. Povprašati ul. Tivarella št. 3, IV, vrata 16. 771

Železničarji pozor! V Recolu blizu kolodvoza se prodaja enonadstropna hišica, 229 m² met. zemljišča, biev. studenec v hiši, samo zase obzidano, za Kron 5200. /glasiti se je ul. Gateri 48, vrata 2. 773

Prodajam dve kosi eno- in dveletno z mladici. Miha Vodopivec, Greta Zgonja 501, blizu Ščuka. 774

Vdova lpe vnanjosti išče mesto kot prodajalka v mlekarni, pekarni ali tudi v kaki drugi trgovini. Gre tudi na deželo. Govori tri jezike. Ponudbe pod „Poštenost 768“ na inšeratom oddelku Edinosti. 768

Iščem mladega kletarja. Prednost imajo oženjeni. Stanovanje in plača po dogovoru. Pismene ponudbe na naslov: Filip Ivanišević, Krilo, Dalmacija. 782

Soba in hrana se po ceni odda enemu ali dveh gospodom. Scala Belvedere 1, III. levo. 775

Priporočljive tvrdke.

Anton Novak, brivec v Trstu, vedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2661

Josip Štolfa mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizarška dela. 798

Riccardo Baldassi, Rojan, ulica Rojane št. 7, (poleg „Konsumnega društva“) priporoča svojo mesnico.

Krojačnica Vek. Terzo

Trst, ulica Fonderia šte. 4, I. n.

Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbira najnovejših angleških vzorcev. SVOJI K SVOJIM!

Artistični fotografski zavod Ezio de Rota - Trst

ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarne Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvareli ali pastel. Specialiteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 jutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakoršnem si budi vremenu.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina šte. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8-9 in 2-3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11¹/₂ — 1 in 7-7¹/₂.

GOSTILNA

„All' Acquedotto“

v Trstu, ulica Acquedotto št. 95, toči sama pristna domača, vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni kraški teran in vedno sveže Dreherjevo pivo po najzmernejših cenah. — Na razpolago so vedno sveža mrzla in gorka jedila. Uvaževaje geslo „svoji k svojim“, se priporoča sl. občinstvu za obilen obisk vdani Josip Jurkič, lastnik.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opdine št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIČ v Škedenju. Zaloga pristnih voženih sveč lastnega izdelka.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Krasna izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, obleke, obuvala itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11-12

Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

BRIVEC

Andrej Rojic

TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20. Higienična in dobra postrežba. Se priporoča za obisk.

Alojzij Povh

slovenski

urar in zlatar

V TRSTU

ulica del Rivo št. 26

(na trgu pri Sv. Jakobu)

Salon za gospe

Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelovanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem

A. ŠEBEK,

lasuljar, Trst, ulica G. Carducci šte. 9.

Protli kašlju, grlobolu, katarju, hripavosti, upadanju glasu itd. itd.

zahtevajte vedno

Pastiglie PRENDINI

Čudovit učinek pri peclih, govornih, propovedniških, učiteljskih itd. — Dobivajo se v škafcih v Prendinih lekarni v Trstu, Via Tiziano Vecellio št. 22 in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi. — Škafci stane 60 statink.

Pekarna in slaščičarna Onorato Furlani

Trst, ulica della Guardia 24.

Kruh večkrat na dan svež, različne moke, vse vrste biskotov ter prodaja raznih vin in likerjev v steklenicah.

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste I steklenica K 1'20. 3 stekl. po pošti vse franko 4'50 K.

Obliž za kurja očesa 20 vinarjev.

-- Neoporekljivo sredstvo. --

Podpisani priporočam cenj. občinstvu svojo novo GOSTILNO

„Ai Cacciatori“

TRST, — ulica Chiozza šte. 5.

Toči se domače prvovrstno vino, črno in belo, kraški teran in istrsko. Pivo prve vrste. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Za obilen obisk se priporoča Mihael Zobec, lastnik.